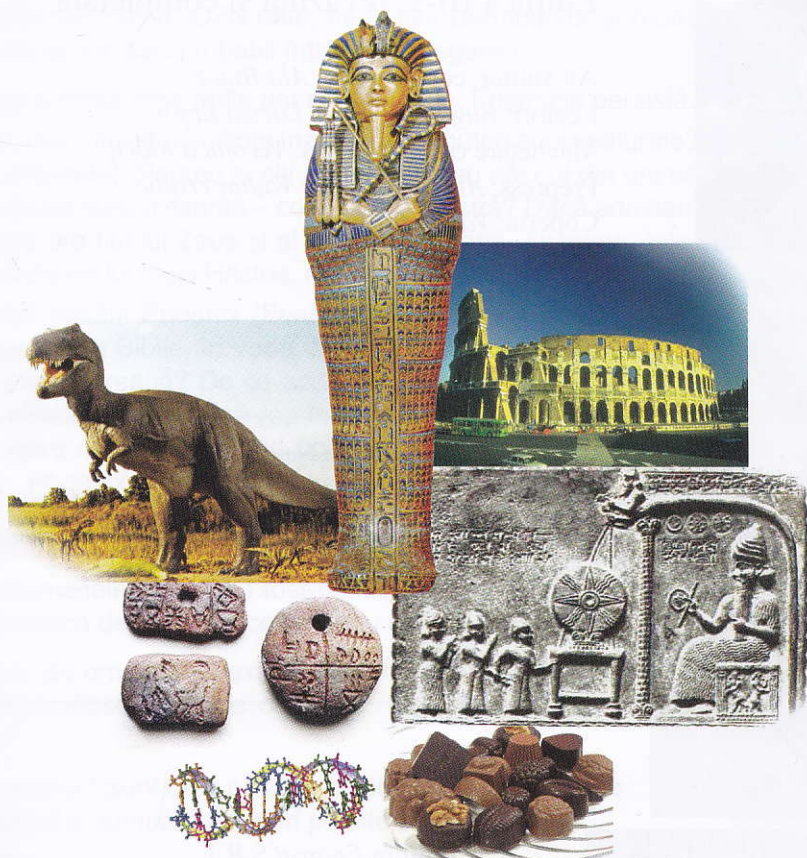

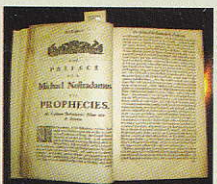
Curiozități de ieri și de azi:

între legendă și realitate

pentru cititorii cu vârsta între 9 și 99 de ani

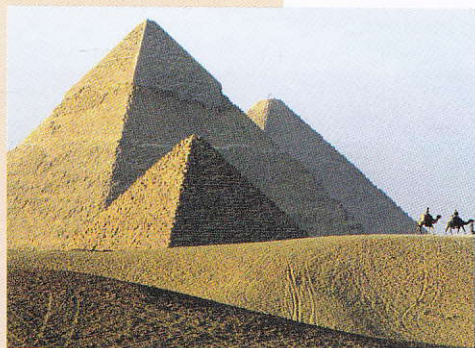
Editura Epigraf

1. Arhitectură	6
2. Artă: Literatură, Pictură, Sculptură, Muzică	22
3. Asasinate	32
4. Bogăție	40
5. Calități și defecte	48
6. Cataclisme naturale	56
7. Civilizații	66
8. Corpul uman	82
9. Descoperiri și invenții	90
10. Dispariții	120
11. Faună și floră	124
12. Fenomene	148
13. Gastronomie	164
14. Jocuri distractive și sportive	174
15. Justiție	182
16. Limbă, etimologie, scriere	188
17. Locuri malefice sau misterioase	198
18. Mitologie	208
19. Modă	220
20. Paradoxuri	228
21. Personalități controversate	236
22. Populație	252
23. Profeții, ocultism, magie	256
24. Război	270
25. Religii, culte	278
26. Sănătate și medicină	298
27. Universul. Pământul	312
28. Varia	326

În acest domeniu, s-au evidențiat 7 lucrări grandioase ale Antichității, cunoscute ca cele 7 minuni ale lumii: piramida lui Kheops din Egipt, grădinile suspendate ale Semiramidei din Babilon, farul din Alexandria, colosul din insula Rodos (Rhodos), templul Artemisei (Diane) din Efes, statuia lui Zeus din Olimpia, monumentul funerar al lui Mausol de la Halicarnos. Dintre acestea, s-a păstrat doar piramida lui Kheops, numită și Piramida cea Mare.

Nu departe de Cairo, la Giseh (El Giza), se înalță câteva piramide, dintre care cea mai mare, numită piramida lui Kheops (numele elenizat al lui Khufu) – primul faraon al celei de-a IV-a dinastii – este considerată una dintre cele 7 minuni ale Antichității, construită probabil între anii 3000-2800 î.Hr. (unii cred că este mult mai veche). Piramida i se atribuie lui Kheops de marele istoric antic Herodot, care a vizitat-o în anul 450 î.Hr., lăsând posterității descrierea acesteia și modalitatea în care fusese construită. Se știe

că primul care a încercat să intre în interiorul piramidei a fost califul de Bagdad al-Mamun, în secolul al IX-lea. Napoleon, în timpul campaniei sale în Egipt, a rămas fascinat de cele trei piramide și a calculat că din acele blocuri de piatră s-ar putea construi în jurul Franței un zid înalt de 3 m și lat de 30 cm. Construcția piramidei – 6,5 milioane de tone de piatră – a necesitat circa 30 de ani și forțe de muncă uriașe. Blocurile de piatră cântăresc între 2 și 50 de tone, transportarea celor 2 300 000 de blocuri fiind greu de imaginat, cu atât mai mult ridicarea lor până la înălțimea de peste 146 de

metri. În plus, blocurile sunt atât de bine șlefuite și ajustate, încât între ele abia dacă se poate introduce o foaie de hârtie. Conform unei ipoteze recente, pietrele au fost inițial pulverizate, apoi reconstituite, ceea ce necesită utilaje superperformante. Galeriile și cele două încăperi din centrul piramidei au fost căptușite cu granit provenit de la Assuan – oraș situat la o mie de kilometri! O altă enigmă o constituie descoperirea celor două încăperi (a regelui și a reginei) în care nu se afla absolut nimic în afară de sarcofagul gol și fără capac, al faraonului. Au fost jefuite? Nu a fost nimeni înhumat acolo? Atunci cine și pentru ce a construit piramida? Zeci de ipoteze au fost emise: piramida a fost construită de extraterestri, de o altă civilizație înfloritoare care a dispărut, de egiptenii care cunoșteau toate enigmele pământului (geografice, astronomice, geometrice) și care au dorit să le transmită omenirii încifrate în piramidă; monumentul a fost un templu închinat Soarelui (s-au descoperit piramide la popoarele maya), observator astronomic și nu un loc de sepultură etc. Răspunsul ar fi fost poate posibil, dacă nu ar fi dispărut învelișul de calcar alb plin de hieroglife, care se păstra încă în secolul al XIII-lea și care a fost probabil utilizat la reconstrucția orașului Cairo, afectat de un puternic cutremur. Precizia extraordinară a proporțiilor piramidei și a amplasării ei

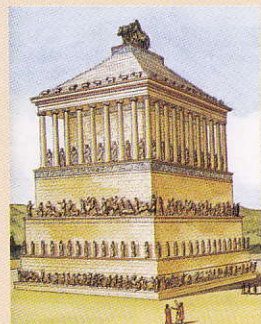
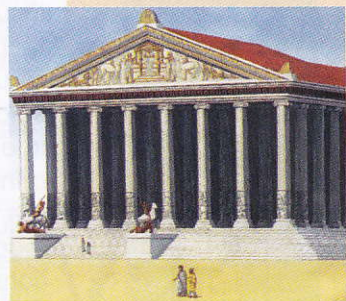
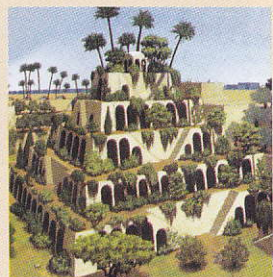
geografice (orientarea exactă către cele 4 puncte cardinale, cu o aproximație de ordinul secundelor) ar necesita utilizarea unui teodolit-laser și a unei hărți cu marja de eroare de numai 10 metri. Pentru ce ar fi avut nevoie faraonul de aceste precizii care nu pot fi observate cu ochiul liber?

Piramida din Cholula, ridicată de civilizația maya, este mai înaltă decât piramida lui Kheops.

Denumirea intrată în istorie de „Grădinile suspendate ale Semiramidei” este confuză, deoarece nu este atestată nici o Semiramidă în Babilon, ci doar Sammuramat, care a guvernat ca regentă a fiului său între 809-806 î.Hr., în timp ce grădinile au fost construite cu mult mai târziu, în secolul al V-lea î.Hr., de arhitecții regelui Nabucodonosor II. În plus, grădinile, din care nu s-a păstrat nimic, nu erau suspendate, ci dispuse în terase situate pe trepte diferite, formând o scară uriașă. Construcția, întreținerea și sistemul de irigare au necesitat eforturi enorme, despre care se știu prea puține lucruri.

Templul zeiței Artemis (Diana la romani) din Efes (oraș de pe coasta vestică a părții asiatice a Turciei de astăzi) a fost ridicat pe un teren mlăștinos, într-o zonă seismică, dar a rezistat mai multe secole înainte de a fi distrus... de mâna omului. Artemis era venerată în Grecia ca fiica lui Zeus, zeița „fecioară” a Lunii și a vânătorii. Potrivit mitului, statuia Artemisei a căzut la Efes din cer și se crede că tradiția se referă la un meteorit (Pliniu povestește despre o piatră imensă aflată deasupra intrării în templu). Construcția templului a durat 220 de ani (650-430 î.Hr.) și s-a impus îndeosebi prin coloanele masive monolite, în număr de 127, înalte de 18 metri, dintre care unele sculptate, și prin marmura albă. După incendiul care a distrus templul în anul 356 î.Hr., monumentul a fost restaurat, fiind și mai fastuos. Templul a devenit un adevărat muzeu al artelor plastice. Declinul său a început în secolul al III-lea d.Hr., când a fost jefuit de goți și distrus în anul 263. După edictul din anul 392 care cerea închiderea edificiilor de cult păgâne, templul și-a încetat existența. 8 coloane de marmură verde au fost duse, în secolul al VI-lea, la Bizanț și folosite la construcția Bisericii „Sfânta Sofia”. Rămășițele templului, descoperite în 1870, indică că a fost cea mai mare clădire din lumea greacă.

Regele Mausol (377-353 î.Hr.) și soția acestuia, Artemisa, au construit un monument funerar de proporții maiestuoase, la Halicarnas. Mausoleul a fost terminat în anul 350 î.Hr. Făcut din marmură albă, avea forma unui edificiu pătrat, cu înălțimea de 50 de metri, susținut de coloane, pe care se ridica un acoperământ piramidal și în vârful căruia era un car triumfal ce îi purta pe Mausol și Artemisa. Mausoleul a supraviețuit câteva secole, după care a fost distrus de oameni.

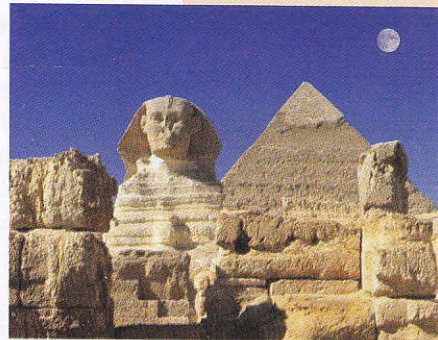
Templul lui Zeus din Olimpia a fost terminat în anul 457 î.Hr. Este renumit prin statuia lui Zeus, realizată, probabil, în 437-431 î.Hr., de cel mai bun sculptor al vremii, Phidias. Statuia era impunătoare atât prin proporțiile ei (înălțimea de circa 15 metri), cât și prin materialele prețioase din care era construită: Zeus, încruntat și purtând o coroană din frunze de măsline, ședea pe un tron din abanos și bronz, împodobit cu fildeș, aur și pietre prețioase; trupul zeului era din lemn de abanos, pielea – din fildeș, îmbrăcămintea – din aur. Nu știm nimic despre soarta acestei minuni arhitecturale și sculpturale a Antichității.

Colosul din Rodos (Rhodos), amplasat la intrarea unuia dintre porturile insulei grecești Rodos din Marea Egee, a stat doar jumătate de secol, uimind călătorii prin proporțiile lui gigantice: avea înălțimea de 30 de metri și cântărea circa 300 de tone. Doborât de un cutremur în anul 224 î.Hr., colosul de bronz care îl reprezenta pe zeul Helios, protectorul insulei, a rămas să zacă câteva secole pe jos, după care a fost tăiat în bucăți și transportat, în „900 de încărcături de cămilă”. Din arme făcut (oastea macedoneană a lui Demetrios s-a retras, înfrântă, iar locuitorii Rodosului au decis să topească armele capturate pentru a înălța statuia), în arme s-a transformat, arme pentru musulmanii care cuceriseră insula în secolul al XVI-lea.

Farul din Alexandria a fost construit în secolul al III-lea î.Hr., pe insula Pharos. A fost cel mai rezistent dintre toate minunile Antichității, în afară doar de piramide, și a supraviețuit aproape un mileniu și jumătate, înainte de a fi distrus parțial de ... mâna omului (un spion din Bizanț a sugerat că sub far este îngropată o comoară imensă). Înălțimea farului nu se cunoaște, cifra ipotetică fiind cuprinsă între 135 și 450 de metri. Construit din marmură albă, farul era format din 3 turnuri suprapuse (primul – pătrat, al doilea – octogonal și al treilea – cilindric). Pentru fundații s-a utilizat sticla, considerată cea mai rezistentă în apă. Lumina farului ajungea la peste 50 de km, lungime atinsă de farurile de azi. Monumentul a fost complet distrus de cutremurul din 1375. În 1994, vestigiile turnului au fost descoperite în timpul săpăturilor subacvatice.

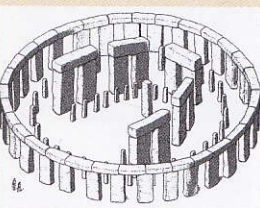
Sfinxul – gardianul necropolei de la Gizeh – este cel mai celebru monument din Egipt. Cu un corp de leu și cap de om, lung de 74 de metri și cu înălțimea de 20, Sfinxul este tăiat dintr-un singur bloc de calcar. Este compus din mai multe părți distincte, fiecare de o culoare diferită – cea mai întunecată, dar și cea mai rezistentă parte, o constituie capul. În jurul Sfinxului a fost săpat un șanț. Orientat spre Est, monumentul se află exact în fața răsăritului de soare în timpul celor două echinocții. Se știe că monumentul a fost acoperit de nisip până la gât înainte de domnia faraonului Thoutmosis IV, care l-a dezgropat, către 1400 î.e.n., și a construit o stelă, plasată între labele Sfinxului. În ce privește data inițială

a construcției, păreri sunt divergente, deși lucrările de referință indică că Sfinxul a fost sculptat în jurul anului 2500 î.e.n. de către Khefren și după chipul său. Argumentul: la 15 metri spre sud se înalță templul lui Khefren. O echipă de experți care au studiat regiunea Gizeh în 1990 au tras concluzia că Sfinxul este cu mult mai uzat de intemperii decât alte monumente vecine și este erodat nu doar de nisip și vânt, ci și de ploaie. Deșertul Sahara n-a cunoscut însă pluviozități importante de vreo 3 milenii și jumătate: Sfinxul ar fi deci cu mult mai vechi (cu mii de ani!) decât se crede. A accepta că Sfinxul este anterior anului 3500 î.e.n. ar însemna să acceptăm că istoria antică a Egiptului trebuie rescrisă. Misterul constă în faptul cum de a fost posibil ca o civilizație de doar 400-450 de ani (civilizația egipteană s-ar fi născut către anul 2930 î.e.n.) să creeze astfel de capodopere. Există și o altă versiune: corpul și capul monumentului nu datează din aceeași perioadă, ultimul fiind construit mai târziu, „după chipul lui Khefren”. Reconstituirea facială a imaginilor Sfinxului și faraonului, după o metodă utilizată în anchetele criminale, a arătat că între ele nu există nici o asemănare. Dar dacă Khefren doar a restaurat monumentul, cine, când, cum și pentru ce l-a construit? O civilizație necunoscută și foarte veche, care nu ne-a lăsat alte vestigii? Sau extraterestrii? Aceste ipoteze sunt vehiculate, fără însă a putea fi nici confirmate, nici infirmate. În 1933, mediumul Edgar Cayce scria: „În Țara Egiptului, într-un loc în care se intră de la laba dreaptă a Sfinxului se află camera arhivelor umanității. Acestea includ istoria tuturor națiunilor de pe pământ, povestea distrugerii Atlantidei, istoria construcției piramidei de inițiere, cu nume de persoane, locuri, cu data când aceste arhive vor fi deschise din nou”. Să așteptăm.

Se consideră că cea mai veche piramidă în trepte a fost construită de faraonul Zoser (Djoser), întemeietorul celei de-a III-a dinastii, către 2800 î.e.n. Ea este situată în Saqqara, mai la sud de Gizeh. Lângă piramidă era un lăcaș de cult, al cărui stil arhitectural se aseamănă foarte mult cu cel al templelor grecești și al bazilicii creștine, care au apărut în Europa trei milenii mai târziu! Este greu de explicat performanțele zidarilor din acea epocă de a folosi blocuri de piatră uriașe, tehnică necunoscută până atunci în Egipt. Ei știau de asemenea să capitoneze pereții cu plii glazurate, să taie în ziduri nișe și să construiască acoperișuri arcuite.

Dolmenele și menhirele (de origine celtică, aceste cuvinte înseamnă „masă de piatră” și respectiv „piatră lungă”) – uriașe blocuri de piatră necioplită sau prelucrată, situate în mare număr în toată Europa, sunt dispuse după o geometrie armonioasă, deocamdată inexplicabilă. Se presupune că monumentele megalitice aveau o semnificație rituală sau serveau drept cimitire. Înălțate, probabil, în mileniiile III-II î.e.n., ele puteau fi ridicate de celți sau

găsite și transformate în locuri de sepultură și lăcașe de cult. O altă ipoteză afirmă că unele ansambluri megalitice au fost observatoare astronomice, deoarece orientarea lor este în direcția răsăritului soarelui, cu o precizie uluitoare. Pe unele pietre sunt gravate desene emblematice și semne misterioase. Încă mai ciudat este că aceste semne pot fi observate doar la o anumită oră, în funcție de poziția Soarelui. Timpul a întreprins o acțiune distrugătoare lentă și continuă. Cel mai frumos și mai măreț monument megalitic din Europa se află la Stonehenge, în câmpia engleză Salisbury. Se știe că era venerat de celți și folosit pentru ceremoniile rituale, dar a fost construit cu mult înainte, între 3100 și 1600 î.e.n., în patru etape. Cele mai mari monolite cântăresc 50 de tone, iar unele pietre au fost aduse de la o distanță de 200-250 de kilometri, ceea ce necesită eforturi uriașe. În plus, planul extrem de precis al sitului și cele 56 de găuri săpate în interior ne duc cu gândul la un imens observator astronomic al vremii. Două monolite formează intrarea în cercul sacru cu diametrul de circa 90 m, iar un al treilea este plasat în exteriorul incintei circulare. 80 de pietre sunt aranjate în centrul cercului în formă de potcoavă și în două rânduri. Apoi, la începutul mileniului II î.e.n., o parte din ele a fost înlocuită cu 30 de monolite gigantice, în centrul cărora se aflau 5 trilituri de 7 m înălțime, dispuse în formă de potcoavă și care străjuiau o piatră plată din inima complexului – „piatra altarului”. Deși s-au găsit oseminte, Stonehenge, ca și Carnac din Franța, nu are, spre deosebire de alte complexe megalitice, coridor și camere funerare, fapt care ne indică că nu avea destinația de bază ca loc de sepultură. Imens observator astronomic după unii, centru de conexiune cu Cosmosul, după alții (blocurile ar servi ca conductori unui curent neexplicat – energiei telurice), Stonehenge își păstrează deocamdată misterele.

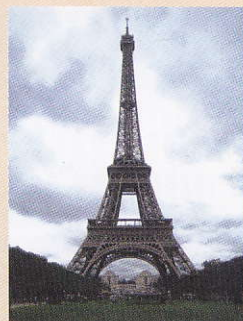
Marele Zid Chinezesc este o operă titanică. Având la origine peste 6500 de kilometri, construcția zidului a fost începută de primul împărat al Chinei, Shi Huangdi, în anul 221 î.e.n. Se consideră că acest zid a fost construit deoarece împăratul era obsedat de nemurire, iar un sfetnic i-ar fi spus că va deveni veșnic dacă nimeni nu-l va vedea. Altă legendă relatează că un profet i-a spus împăratului că dinastia Qin va fi distrusă de un popor sau o persoană venită dinspre nord. Zidul original era din pământ și nu a fost construit de la zero, deoarece în unele locuri erau deja ziduri. Shi Huangdi a prelungit zidul spre est până la mare și spre vest până la actualul Gansu, utilizând piatra. În unele locuri zidul e înalt de 8 metri și lat de 7 metri. Dinastiile următoare au fortificat Marele Zid, dar acesta n-a putut opri mongolii în 1279. Cea mai mare parte din zidul cunoscut în prezent a fost ridicată în secolul al XIV-lea, deși se știa că acesta nu putea sta în calea inamicului. Istoria s-a repetat în 1644, când

mancării au cucerit China fără eforturi. Se vede oare într-adevăr Marele Zid din Cosmos, așa cum pretinde o legendă? Sau poate avea rolul de a îndepărta duhurile rele, care veneau, conform tradiției chineze, dinspre nord? Cum altfel să explici construcția unui zid atât de lung și de înalt, care nu s-a adevărit trainic în fața dușmanilor, pe o creastă care are înălțimea de 300 de metri?!

Complexul regal Escorial (El Escorial), situat la 45 de kilometri de Madrid, capitala Spaniei, datează din secolul al XVI-lea. Conceput ca loc de sepultură pentru familia regală, include astăzi nu doar panteonul cu 26 de cavouri din marmură, ci și palatul, mănăstirea, grădina superbă, muzeul care adăpostește una dintre cele mai mari colecții de artă din lume și biblioteca care conține peste 40.000 de cărți valoroase. Legenda spune că forma construcției seamănă cu un grill, în memoria Sfântului Laurențiu, martirizat la Roma, în secolul al III-lea, prin ardere pe grill. În opinia unora, planul amintește de Templul lui Solomon, iar o statuie și o frescă a regelui israeliților se află în complex: prima – la intrarea în catedrală, a doua – în centrul bibliotecii. Escorial a fost considerat a opta minune arhitecturală a lumii și a fost inclus de UNESCO în Patrimoniul Mondial.

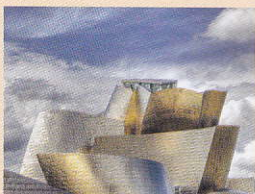
O altă construcție grandioasă este turnul Eiffel, fără splendoarea fastuoasă a celebrelor construcții antice sau clasice, însă tot atât de măreață. Înălțimea turnului metalic este de 324 de metri (în 1889, când a fost ridicat, avea 300 de metri) – a fost cea mai înaltă clădire din lume până în 1930. Construcția Turnului a durat 2 ani, 2 luni și 2 zile și a stârnit proteste violente din partea multor parizieni, care îl considerau un adevărat „monstru”. Unii au cerut demolarea acestuia, dar instalarea unei antene de televiziune în vârful Turnului i-a decis definitiv soarta. Se spune că la realizarea turnului a fost folosit și oțel de Reșița și de Govărdia, după o tehnologie inventată de inginerul român Gh. Pănculescu.

Opera din Sydney este unul dintre cele mai faimoase monumente arhitecturale moderne. Notorietatea mondială se datorează în primul rând formei absolute originale a edificiului – corabie cu pânze sau cochilii, dispuse câte trei în două serii, dar și materialelor utilizate, de un colorit specific – granit alb pentru acoperiș, granit roz pentru interior. Construcția a necesitat nu 7 milioane de dolari, cum se prevedea în 1957 în proiect, ci tocmai 102 milioane! Consumul de electricitate al clădirii echivalează cu cel necesar pentru iluminarea unui oraș de 25 000 de locuitori, iar curentul este distribuit de 645 de kilometri de cabluri electrice. Inaugurarea Operei din Sydney s-a produs la 20 octombrie 1973, în prezența reginei Marii Britanii, Elisabeta II.

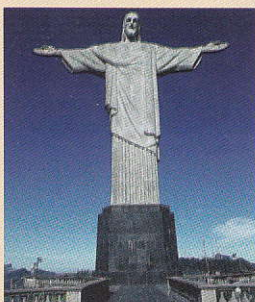
Există mai multe minuni arhitecturale moderne, care ne fascinează prin dimensiuni, forme, stiluri. Printre ele se numără Muzeul Guggenheim din Bilbao, din Țara Bascilor, Spania. Construit într-o manieră arhitecturală deconstructivistă și deschis pentru public în 1997, acest muzeu de artă contemporană, considerat una dintre cele mai spectaculoase clădiri din lume în stil deconstructivist, a promovat orașul Bilbao pe plan mondial. Construcția seamănă cu un vapor (Bilbao este oraș portuar) și nu are nici o latură sau suprafață dreaptă în întreaga clădire. Porțiuni importante sunt acoperite cu plăci de titan care reflectă puternic lumina. Muzeul apare ca un monument-spectacol, când e văzut din aer sau de pe râu, dar este destul de modest când e văzut din stradă.

Piramida este o construcție antică bine cunoscută. Nu însă și Piramida din fața Luvrului parizian. Originalitatea ei constă în faptul că este din sticlă, mai bine zis din bucăți de sticlă, și reprezintă o construcție futuristă. Numărul acestora variază între 666 și 689. Deși administrația susține că sunt 603 romburi și 70 de triunghiuri, presa a vehiculat nu o dată numărul malefic, apocaliptic 666. Invenție a jurnaliștilor? Nicidecum. Acest număr a fost preluat din broșura oficială publicată în timpul construcțiilor, în care figura, paradoxal, și numărul 672. Mai mult decât atât, se pretinde că acest număr nu este întâmplător, ci cerut de ... Președintele Franței, François Mitterrand, care a comandat Piramida în 1983. Legenda a revenit, cu o nouă forță, în 2003, după publicarea best-seller-ului lui Dan Brown, „The Da Vinci Code”, în care scrie că plăcile de sticlă sunt în număr de 666, la cererea explicită a lui Mitterrand.

Numită de conchistadorii spanioli „Castillo”, piramida ce se înalță în mijlocul cetății maya de la Chichen-Itza a fost construită în jurul anului 800 d.Hr., ca un lăcaș de cult, considerându-se că ar fi locul unde locuiesc zeii. La echinocliul de primăvară, zidurile luminate de Soarele ajuns la apus formau o umbră ce aducea cu silueta unui șarpe, care cobora treptele laturii de nord a construcției. Pentru popoarele amerindiene, aceasta era reprezentarea zeului suprem Quetzalcoatl („șarpele cu pene”).

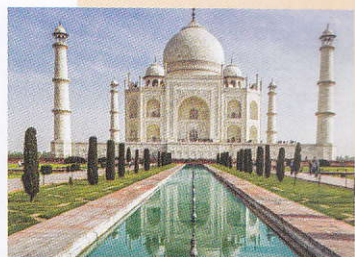

Inaugurată în anul 1931, statuia care-l reprezintă pe Mântuitorul Hristos cu brațele întinse, binecuvântând parcă metropola braziliană Rio de Janeiro, se află pe vârful muntelui Corcovado, la 710 metri deasupra nivelului mării. Statuia de dimensiuni gigantice (38 m înălțime) este iluminată noaptea.

Un grup de intelectuali elvețieni, în frunte cu cineastul Bernard Weber, au luat inițiativa de a desemna cele mai reprezentative construcții realizate, de-a lungul mileniilor, de către pământeni.

Conform rezultatelor sondajului acestea sunt: Marele Zid Chinezesc, Chichen-Itza, Statuia lui Iisus din Brazilia, Macchu Picchu, Mausoleul Taj Mahal (Tadj Mahall), Colosseumul din Roma, Ruinele de la Petra.

Milioane de turiști vizitează anual templul de la Taj Mahal (Agra, India), un lăcaș sacru construit nu pentru o zeitate, ci pentru o femeie. La moartea iubitei sale soții, Mumtaz Mahall, împăratul mogul a fost atât de îndurerat, încât a hotărât să-i adăpostească trupul neînsuflăit într-un templu mai frumos decât cele dedicate zeilor. Mausoleul, construit în secolul al XVII-lea din marmură albă, este incrustat cu pietre semiprețioase.

Mărturie elocventă a geniului incaș, cetatea Machu Picchu a stat, după cucerirea Imperiului Inca de către Pizarro, vreme de secole ascunsă în junglă. Hiram Bingham a descoperit-o cu totul întâmplător, în 1911. Nimeni nu știe cum a putut fi ridicat, la o altitudine de aproape 3000 de metri, acest oraș, plin de edificii religioase, cu atât mai mult cu cât incașii nu cunoșteau roata și nu aveau nici atelaje, nici animale de tracțiune, acestea fiind aduse abia de conchistadori.

Denumirea amfiteatrului monumental – Colosseumul din Roma, cel mai mare din lumea antică, a fost inspirată de statuia gigantică a lui Nero, numită „Colossus”, aflată cândva pe aceste locuri, alături de un lac artificial, Stagnis Neronis, și de un palat aproape la fel de vast ca și Casa Poporului din București, Domus Aurea, toate construite de același exuberant împărat-artist. Ridicat la sfârșitul secolului I d.Hr. în 3 niveluri, Colosseumul avea proporții enorme pentru acea vreme și o capacitate de 50.000 de spectatori.

În Antichitate, Petra era unul dintre cele mai puternice centre comerciale din Orient, rivalizând cu Damascul și Bagdadul. Capitală a Regatului nabateilor în secolul al V-lea î.Hr., despre existența lui nu s-a mai știut nimic în Europa. Abia în anul 1812, călătorul elvețian Ludwig Burckhardt a descoperit ruinele, din piatră trandafirie, perfect conservate, ale așezării antice (Al-Batra din actuala Iordanie).

Pentru a atrage turiștii, în SUA se construiesc hoteluri exotice, cum ar fi cel din wigwamuri – căsuțe în care locuiau altădată indienii.

La 600 km de Tokyo, se află Templul Horyu sau Hōryūji, ridicat în anul 607, care este cea mai veche construcție de lemn din lume.

Pagoda din Yu-Chuan, China, construită în anul 1061, este în întregime formată numai din fier.

Arhitectura turcească de până în secolul al XIX-lea este axată pe noțiunea de vremelnicie: nu există palate sau edificii care să oglindească puterea și măreția Imperiului. Arhitectura extrem de simplă intră în contrast cu luxul din interior.

Una dintre minunile Istanbulului, oraș așezat pe două continente, este Moscheea Albastră. A fost înălțată de către Sultanul Ahmet I, care avea la vremea respectivă doar 20 de ani. Construcția a fost realizată după planurile arhitectului Mehmet Aga, unul dintre discipolii marelui Sinan. Tot el a fost cel care a condus lucrările, iar numele edificiului se trage de la culoarea țiglelor cu care este acoperit.

Sultanul a folosit moscheea ca scenă pentru declarații religioase și politice. Aici erau celebrate marile sărbători și tot de aici porneau pelerinii în călătoria lor spre Mecca. Moscheea Albastră este unicul monument de acest fel cu șase minarete. Legenda spune că sultanul Ahmet, plecând în pelerinaj spre Mecca, i-a cerut arhitectului să ridice minarete de aur. Arhitectul a considerat lucrul absolut imposibil și, profitând de paronimia cuvintelor „altin” și „alti” (în limba turcă) – „aur” și „șase”, a înălțat șase minarete. Moscheea Albastră este

compusa din trei părți: curtea exterioară, curtea interioară și domul central. În curtea interioară se află o fântână octogonală. În interiorul moscheii lumina pătrunde prin 260 de ferestre. În timpul Ramadanului, când lumina în care se reflectă culoarea albastră a țiglelor cade pe covoarele roșii, așternute special, efectul este fascinant. Patru piloni mari, acoperiți cu marmură, susțin domul, înalt de 43 de metri și cu un diametru de 23,5 metri, și înconjurat de semidomuri. Galeria (mezaninul femeilor) mărginește sala pe trei părți și are cele mai frumoase motive ornamentale realizate din ceramică de Izmir din secolul al XVII-lea. De când islamul a interzis reprezentarea lui Dumnezeu într-o formă umană, pereții sunt decorați cu motive florale – o abundență de crini, garoafe, lalele și trandafiri, cu mult verde și albastru, și minunate inscripții aurii. Mihrabul (altarul), decorat cu marmură, este o adevărată operă de artă. Scaunul de rugăciune și ușile din lemn sunt încrustate cu fildeș și perle, iar loja sultanului este împodobită cu bare de bronz aurit. În curtea exterioară se află mormântul lui Ahmet I.

Faimosul ansamblu monumental de la Târgu Jiu, realizat de Constantin Brâncuși, continuă să ne fascineze. Mesajul rămâne o enigmă ce se cere încă dezlegată. Nu întâmplător, însuși marele sculptor afirma: „Nu știți ce vă las eu vouă aici...”. Geofizicianul Ștefan Sgandar s-a aplecat cu mare pasiune asupra operei de pe malul Jiului. El consideră că, pentru o interpretare corectă, cele patru elemente ale ansamblului monumental nu trebuie despărțite. Creația simbolizează o Spadă uriașă, imagine – pe de altă parte – extrem de apropiată de cea a Crucii, altă posibilă cale de ana-